

مزارات شهر نجف

در **منابع شیعه**، روایت فراوانی درباره فضیلت و قداست سرزمین نجف آمده است، به همین جهت هر مؤمنی آرزوی زیارت این سرزمین و زندگی و دفن شدن در آن را دارد؛ زیرا بنا به گفته روایت، «هفتاد هزار نفر از این سرزمین بدون حساب محشور می‌شوند».
[۱] مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۱۰۰، ص ۲۲۷.

فهرست مندرجات

۱ - مقابر شهر نجف

۱.۱ - قبور انبیاء

۱.۲ - قبرستان وادی السلام

۱.۳ - قبرهای صحابه و تابعین

۱.۴ - مقبره فقها و علمای دین

۱.۵ - مزار پادشاهان و رجال قاجاریه

۲ - پانویس

۳ - منبع

مقابر شهر نجف

عادت شیعه، از دیرین‌ترین دوره‌ها، بر این بوده که مردگان خود را در شهر نجف به خاک می‌سپرده است. چه پادشاهان و عالمان و بزرگان و سرشناسانی که در این سرزمین آرمیده‌اند و چه بسیار مردگانی که از سرزمین‌های دور به این شهر منتقل شده و به تبرک جویی از قبر امیر مؤمنان (علیه‌السلام) در جوار آن، مدفون گشته‌اند. علاوه بر مرقد مطهر امام علی (علیه‌السلام) در شهر نجف، مزارات دیگری نیز در این شهر وجود دارد.

← قبور انبیاء

قبر حضرت آدم، نوح، هود و صالح (علیهم‌السلام) در این شهر واقع شده است.

← قبرستان وادی السلام

قبرستان وادی السلام، قبرستان کهن و تاریخی نجف اشرف، در شمال شرقی شهر واقع است و بیست کیلومتر مربع مساحت دارد. مقبره حضرت هود و صالح و قبر بسیاری از علمای و سادات و همچنین مقام‌های امام مهدی (عجل‌الله‌تعالی فرجه‌الشریف) و امام صادق (علیه‌السلام) و امام سجاد (علیه‌السلام) در آنجا است. برای این قبرستان فضایل زیادی نقل شده است از جمله: امام علی (علیه‌السلام) می‌فرماید: «در این سرزمین ارواح مؤمنان دسته دسته با یکدیگر صحبت می‌کنند و هر مؤمنی در هر جایی از زمین بمیرد به او گفته می‌شود: «به وادی السلام ملحق شو که وادی السلام جایگاهی از بهشت است».

[۱] مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۱۰۰، ص ۲۳۵.

[۲] مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۱۰۰، ص ۲۳۴.

[۳] مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۱۰۰، ص ۲۳۳.

← قبرهای صحابه و تابعین

در نجف اشرف برخی از صحابه، تابعین و یاران امام علی (علیه‌السلام) و نواده‌های امامان به خاک سپرده شده‌اند. بسیاری از اینها در ثویه، سه کیلومتری نجف بین راه مسجد حنانه و مسجد کوفه، دفن هستند. این افراد عبارتند از:

۱ - احنف بن قیس

- ۲- [سهل بن حنیف](#)
- ۳- [عثمان بن حنیف](#)
- ۴- [عبدالله بن ابی رافع](#)
- ۵- [خَبَب بن ارت](#)
- ۶- [رشید هجری](#)
- ۷- [عبدالله بن ابی اوفی](#)
- ۸- [کمیل بن زیاد نخعی](#)
- ۹- [عبدالله بن یقطر](#)
- ۱۰- [قنبر](#)
- ۱۱- [میثم تمار](#)
- ۱۲- [ابوبکر بن علی](#)
- ۱۳- [زید بن صوحان](#)
- ۱۴- [صعصعه بن صوحان](#)
- ۱۵- [عمر و بن حمق خزاعی](#)
- ۱۶- [سلیم بن قیس هلالی](#)
- ۱۷- [نصر بن مزاحم منقری](#)

علاوه بر این افراد، افرادی چون [ایوموسی اشعری](#)، [زید بن ابیه](#)، [مغیره بن شعبه](#)، [داود بن حسن مثنی](#)، [حسن مکفوف](#) نیز در این منطقه مدفون‌اند.

← مقبره فقها و علمای دین

نجف آرامگاه جمع بسیاری از عالمان بزرگ است. برخی از مدفونان در نجف عبارت‌اند از:

- ۱- [شیخ طوسی](#)؛ قبر وی کنار باب الطوسی حرم مطهر و در «شارع الطوسی» قرار دارد.
 - ۲- [علامه حلّی](#)؛ وی در حجره‌ای میان ایوان طلای صحن مرقد امام علی (علیه‌السلام) در راهروی جنب گلدسته شمالی قرار دارد به خاک سپرده شده است. گفتنی است که قبر [سید مصطفی خمینی](#)؛ [فرزند حضرت امام](#) در همین مقبره قرار دارد.
 - ۳- [ابن طاووس](#)
 - ۴- [مقدس اردبیلی](#)؛ وی و در ایوان حرم امام علی (علیه‌السلام) داخل اتاقی در کنار مناره جنوبی دفن شد.
 - ۵- [شیخ محمد حسن نجفی](#) صاحب جواهر؛ وی در محله عماره به خاک سپرده شد.
 - ۶- [سید محمدعلی بحر العلوم](#)؛ آرامگاه سید محمدعلی طباطبایی، معروف به بحر العلوم، و فرزندان او کنار آستان شیخ طوسی قرار دارد.
 - ۷- [شیخ مرتضی انصاری](#)؛ شیخ مرتضی انصاری دزفولی در دالان باب القبله در سمت جنوبی صحن مطهر به خاک سپرده شد.
 - ۸- [ملا مهدی](#) و پسرش [ملا احمد نراقی](#)؛ قبر این دو عالم نزدیک ایوان بزرگی است که در ضلع شمالی حرم واقع است.
 - ۹- [میرزای شیرازی](#)؛ سید محمد حسن فرزند میرزا محمود، صاحب فتوای معروف [تحریر تنبلی](#) در مدرسه‌ای بیرون از صحن مطهر، قسمت شرقی باب طوسی دفن است.
 - ۱۰- [میرزا حسین نوری](#)؛ قبر او در صحن امام، در سومین ایوان شرقی باب القبله، واقع است.
 - ۱۱- [سید اسدالله شفتی](#)؛ وی در صحن امام، در اولین مقبره شرقی باب القبله، به خاک سپردند.
 - ۱۲- [شیخ عباس قمی](#)؛ شیخ عباس محدث قمی، صاحب کتابهای مشهور [مفاتیح الجنان](#) و [منتهی‌الأمال](#) است. وی در کنار استانش میرزا حسین نوری دفن شد.
 - ۱۳- [میرزای نایینی](#)؛ وی در صحن، در پنجمین مقبره جنوبی درب بازار، به خاک سپرده شد. وی در جریان [انقلاب مشروطیت](#) از اندیشمندان و متفکران سیاسی معاصر به شمار می‌رفت. کتاب [تنبيه الامه و تنزيه المله](#) وی حاوی اندیشه‌های سیاسی او درباره مشروطیت است.
 - ۱۴- [آخوند خراسانی](#)؛ در مقبره جنوبی واقع در دالان باب الذهب قرار دارد. در نزدیک او مدفون [فقیه مشهور میرزا حبیب الله رشتی](#) و [سید ابو الحسن اصفهانی](#) واقع است.
 - ۱۵- [آیت الله بهبهانی](#)؛ وی از رهبران مشروطیت بود که بدست مخالفان و عوامل بیگانه [ترو](#) شد. قبر او در دومین مقبره پس از دروازه باب السوق، به سمت شمال قرار گرفته است.
 - ۱۶- [سید محمد باقر صدر](#)؛ مدفون در وادی السلام است.
- علاوه بر این بزرگان، که دارای مقابر مشهوری هستند، در صحن و حجره‌های اطراف آن نیز گروه زیادی از شخصیت‌های دینی مدفون‌اند که برخی از آنان عبارتند از [آیت عظام: شیخ محمد حسن آشتیانی](#)، [سید محمود شاهرودی](#)، [شیخ محمد حسین کمپانی](#)، [شیخ جعفر تستری](#)، [سید محمد کاظم یزدی](#)، [شیخ جعفر کاشف الغطاء](#)، [سید ابو القاسم خویی](#)، [فخرالدین طریحی](#)؛ صاحب کتاب [مجمع البحرین](#)، [مقداد بن عبدالله حلّی](#)؛ صاحب [العرفان فی فقه القرآن](#)، [عبدالعال کرکی](#)؛ معروف به محقق ثانی و شهید ثالث و بسیاری از دیگر بزرگان و [علمای تشیع](#).
- [۱۵] قمی، محمد رضا، اماکن زیارتی و سیاحتی عراق.

← مزار پادشاهان و رجال قاجاریه

برخی از پادشاهان و رجال قاجار که در حرم و صحن مطهر به خاک سپرده شده‌اند عبارتند از:

- ۱- [آقا محمد خان قاجار](#)،
- ۲- [سلطان محمد حسن خان قاجار](#)،
- ۳- [آقاخان محلاتی](#) رهبر فرقه اسماعیلیه

پانویس

۱. [↑](#) مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۱۰۰، ص ۲۲۷.
۲. [↑](#) مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۱۰۰، ص ۲۳۵.
۳. [↑](#) مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۱۰۰، ص ۲۳۴.
۴. [↑](#) مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۱۰۰، ص ۲۳۳.
۵. [↑](#) قمی، محمد رضا، اماکن زیارتی و سیاحتی عراق.

بابائی، سعید، گزیده سیمای نجف اشرف، ص ۳۳-۳۷.